

ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ
ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ

Κύκλος Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΣΥΝΟΨΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗΣ

«ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 44 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.3386/2005 ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟ, ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ, ΚΟΥΡΑΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ, ΣΥΖΥΓΟ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ, ΠΑΤΕΡΑ ΤΡΙΩΝ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΕΚΝΩΝ, ΠΑΡΑΙΤΗΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΑΙΤΗΜΑ ΑΣΥΛΟΥ»

Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη: Ανδρέας Τάκης

Επιμέλεια σύντομης: Έλενα Μάρκου, Ευαγγελία Μαρκάκη

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2006

«ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΔΥΝΑΜΕΙ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 44 ΠΑΡ. 2 ΤΟΥ Ν.3386/2005 ΣΕ ΑΛΛΟΔΑΠΟ, ΤΟΥΡΚΙΚΗΣ ΥΠΗΚΟΟΤΗΤΑΣ, ΚΟΥΡΔΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΩΓΗΣ, ΣΥΖΥΓΟ ΕΛΛΗΝΙΔΑΣ, ΠΑΤΕΡΑ ΤΡΙΩΝ ΗΜΕΔΑΠΩΝ ΤΕΚΝΩΝ, ΠΑΡΑΙΤΗΘΕΝΤΑ ΑΠΟ ΑΙΤΗΜΑ ΑΣΥΛΟΥ»

Περίληψη: *Αλλοδαπός, τουρκικής υπηκοότητας, σύζυγος ελληνίδας και πατέρας τριών ημεδαπών τέκνων, παραιτηθείς από αίτημα ασύλου προκειμένου να υποβάλει αίτημα χορήγησης άδειας διαμονής, ως σύζυγος ελληνίδας, δυνάμει του άρθρου 91, παρ.11 του ν.3386/2005, υπέβαλε τελικά αίτημα για χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, δυνάμει του άρθρου 44 παρ. 2 του ν.3386/2005 - Διαμεσολάβηση του Συνηγόρου του Πολίτη προς τη Διεύθυνση Αλλοδαπών και Μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης – Χορήγηση της αιτούμενης άδειας διαμονής.*

Βοηθός Συνήγορος: *Ανδρέας Τάκης*

Χειριστές: *Έλενα Μάρκου - Ευαγγελία Μαρκάκη*

A. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του κατά το άρθρο 103 παρ. 5 του Συντάγματος και το ν. 3094/03, διερεύνησε τη με αρ. πρωτ. 6715/2006 αναφορά, που υποβλήθηκε από τον κο ****, τουρκικής υπηκοότητας, κουρδικής καταγωγής, -δια μέσου της πληρεξουσίου δικηγόρου του, κας ***, με την οποία ζήτησε την παρέμβαση της Αρχής για την αποκατάσταση του προβλήματος που δημιουργήθηκε σχετικά με το καθεστώς παραμονής του στην Ελληνική Επικράτεια.

Συγκεκριμένα, ο κος ***, γεννημένος στην Τουρκία, εισήλθε στη χώρα το έτος 2003, είναι παντρεμένος με ελληνίδα, σύμφωνα με την από *** ληξιαρχική πράξη γάμου, του Ληξιαρχείου ***, με την οποία έχει αποκτήσει τρία τέκνα. Κατόπιν αιτήσεως χορήγησης πολιτικού ασύλου που υπέβαλε στο Γραφείο Πολιτικού Ασύλου του Τμήματος Αλλοδαπών Αθηνών, έλαβε το υπ. αρ. *** «Ειδικό Δελτίο Αιτήσαντος Ασυλο Αλλοδαπού».

Ενώ εκκρεμούσε η εξέταση προσφυγής του κατόπιν εκδόσεως απορριπτικής απόφασης επί του ως άνω αιτήματός του, χορήγησης πολιτικού ασύλου, ο ενδιαφερόμενος, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς του, γνωρίζοντας ότι το ποσοστό αναγνώρισης της προσφυγικής ιδιότητας είναι πολύ χαμηλό στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια, με αποτέλεσμα να μειώνονται οι πιθανότητες για θετική κρίση ενός εκκρεμούς αιτήματος ασύλου, σε συνδυασμό με την αντικειμενική, κατά τους ισχυρισμούς του, αδυναμία επιστροφής στη χώρα προέλευσής του (προκειμένου να ακολουθήσει την προβλεπόμενη διαδικασία έγκρισης θεώρησης εισόδου στη χώρα) απευθύνθηκε στο Δήμο Αθηναίων όπου διαμένει, προκειμένου να πληροφορηθεί τη δυνατότητα ένταξής του στις ρυθμίσεις του άρθρου 91, παρ.11 του Ν. 3386/05. Σύμφωνα πάντα με τους ισχυρισμούς του αναφερόμενου, κατόπιν διαβεβαίωσης των αρμόδιων υπαλλήλων του Δήμου ότι η έκθεση παραίτησης από το αίτημα πολιτικού ασύλου αποτελεί δικαιολογητικό για την ένταξη στον μεταναστευτικό νόμο, ο ενδιαφερόμενος παρουσιάστηκε στην αρμόδια υπηρεσία, την ***, δήλωσε την επιθυμία του να παραιτηθεί του αιτήματός του και ως εκ τούτου συνετάχθη η σχετική Έκθεση Παραίτησης. Ωστόσο, όταν προσήλθε στον ανωτέρω Δήμο, μαζί με τα λοιπά δικαιολογητικά, προκειμένου να καταθέσει το σχετικό αίτημα υπαγωγής στις διατάξεις του ν. 3386/2005 πληροφορήθηκε ότι αυτό ήταν αδύνατο διότι το έγγραφο της δήλωσης παραίτησης από το αίτημα ασύλου δεν δύναται να αποτελέσει νόμιμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του εν λόγω νόμου, δικαιολογητικό.

Κατόπιν, ο αναφερόμενος προέβη στην υποβολή του υπ' αριθ. πρωτ. *** αιτήματος χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους, δυνάμει του άρθρου 44 παρ. 2 του ν.3386/2005, όπου προβλέπεται ότι «*Σε περίπτωση συνδρομής λόγων που δεν εμπίπτουν στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου και οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την παραμονή υπηκόου τρίτης χώρας, είναι δυνατή η χορήγηση άδειας διαμονής, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, ύστερα από*

γνώμη της Επιτροπής της παρ. 1 του άρθρου 89 του παρόντος. Η διάρκεια της ανωτέρω άδειας δεν μπορεί να υπερβεί τους έξι μήνες και δεν ανανεώνεται για την ίδια αιτία παρά μόνο για έναν από τους λοιπούς λόγους που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος».

B. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ - Η ΑΠΟΨΗ ΤΟΥ ΣΥΝΗΓΟΡΟΥ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Στο πλαίσιο διερεύνησης της εν λόγω υπόθεσης ο Συνήγορος του Πολίτη απέστειλε προς την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, το με αριθ. πρωτ. 6715.02.1/26.07.2006 έγγραφό του στο οποίο διατύπωσε τις απόψεις του και συγκεκριμένα επεσήμανε ότι:

α. Σε σχέση με το γενικότερο ζήτημα το οποίο αντιμετωπίζουν ή θα αντιμετωπίσουν πρώην αιτούντες άσυλο οι οποίοι, για κάποιο λόγο, δεν θα μπορέσουν να γίνουν κάτοχοι αδειών παραμονής με βάση το άρθρο 11 του Ν.3386/2005 και θα θελήσουν να επανέλθουν στη διαδικασία του ασύλου, ζητώντας είτε την δυνατότητα εκ νέου κατάθεσης αιτήματος ασύλου είτε την ανάκληση των υποβληθέντων παραιτήσεων, έγινε παραπομπή και επισυνάφθηκε το υπ' αριθ. πρωτ. 4501.02.1/19.06.2006 έγγραφο της Αρχής, το οποίο είχε ήδη αποσταλεί στις αρμόδιες υπηρεσίες, όπου και εκτίθενται αναλυτικά το γενικότερο πρόβλημα, το σχετικό νομοθετικό πλαίσιο καθώς και οι απόψεις του Συνηγόρου του Πολίτη.

β. Σε σχέση με το ζήτημα που αντιμετωπίζουν οι αλλοδαποί, γονείς ημεδαπών τέκνων, οι οποίοι έχουν εκπέσει, για κάποιο λόγο, της νομιμότητας και για το λόγο αυτό είναι αδύνατο να ασκήσουν θεμελιώδη δικαιώματά τους ενώ συγχρόνως ως γονείς ημεδαπών τέκνων δεν μπορούν να απελαθούν, όπως η περίπτωση του αναφερόμενου, ο Συνήγορος του Πολίτη επεσήμανε εκ νέου ότι οι απόψεις του προς την αρμόδια υπηρεσία, έχουν διατυπωθεί πολλές φορές στο παρελθόν, προς την κατεύθυνση εξεύρεσης λύσης στην αδιέξοδη αυτή κατάσταση.

Όσον αφορά την ειδική περίπτωση του αναφερόμενου, ωστόσο, ο Συνήγορος του Πολίτη διατύπωσε την άποψη ότι με βάση τα επικαλούμενα περιστατικά, η απορριπτική απόφαση επί του αιτήματος χορήγησης ασύλου του αναφερομένου εκδόθηκε το έτος 2005, ήτοι δύο έτη μετά την υποβολή του σχετικού αιτήματος και σε χρονικό διάστημα μετά την 31.12.2004 και ως τέτοιο ήταν αδύνατο να προσκομισθεί από τον αναφερόμενο προκειμένου, νομίμως, να υπαχθεί στις διατάξεις του ν.3386/2005.

Περαιτέρω τονίστηκε ότι ο αναφερόμενος αν και παντρεμένος από το έτος 2003 με ελληνίδα και έχοντας αποκτήσει ήδη τρία τέκνα, ακόμη και την περίοδο κατά την οποία τελούσε υπό το καθεστώς του αιτούντος άσυλο αλλά και τη μεταγενέστερη περίοδο, ως προσφεύγων επί της σχετικής απορριπτικής απόφασης, ήταν αδύνατο να μεταπηδήσει σε οποιοδήποτε άλλο καθεστώς νομίμου παραμονής στη χώρα. Ο Συνήγορος του Πολίτη διατύπωσε την άποψη ότι η εν λόγω αδυναμία, η οποία σε κάθε περίπτωση εγείρει σοβαρά ζητήματα που άπτονται της γενικότερης μεταναστευτικής πολιτικής της χώρας, ωστόσο επιβάλλει την επίδειξη ιδιαίτερης μέριμνας για τη διευθέτηση παρόμοιων περιπτώσεων, οι οποίες θέτουν ζητήματα προστασίας της οικογένειας και της επικοινωνίας με τα τέκνα. Προς επίρρωση των ανωτέρω επισημάνθηκε το ιδιαίτερο προστατευτικό πνεύμα που οφείλει να διέπει τις ενέργειες της διοίκησης όταν τίθενται ζητήματα προστασίας της οικογένειας, όπως αυτό αποτυπώνεται σε αποφάσεις του Συμβουλίου της Επικρατείας που αφορούν περιπτώσεις αλλοδαπών ίδιας αστικής κατάστασης, οι οποίοι, για κάποιο λόγο εκφεύγουν της νομιμότητας. Συγκεκριμένα, τονίστηκε ότι κατά την πάγια νομολογία του ΣτΕ, όταν η Διοίκηση επικαλείται λόγους δημοσίου συμφέροντος σε περιπτώσεις αλλοδαπών γονέων ημεδαπού, ή σε περιπτώσεις όπου υφίστανται γάμος έλληνα με αλλοδαπή και αφορούν τυχόν άρνηση χορήγησης άδειας παραμονής (ΣτΕ 1507/2001, 484/1999) ή εγγραφή στον Ε.Κ.ΑΝ.Α (ΣτΕ 856/2002) ή απέλαση (ΣτΕ 1353/2000), υποχρεούται η διοίκηση να ικανοποιήσει τα σχετικά αιτήματα των αλλοδαπών, εκτός εάν την απόρριψη επιβάλλουν συγκεκριμένοι, επιτακτικοί λόγοι υπέρτατου δημοσίου συμφέροντος, όπως είναι ιδίως οι συνδεδεμένοι με την προστασία της κρατικής ασφάλειας, οι οποίοι πρέπει να συμπεριλαμβάνονται στην αιτιολογία των σχετικών πράξεων, όπως επιβάλλει το άρθρο 17 παρ. 1 και 2 του ν.2690/1999 αλλά και το άρθρο 10 παρ. 1 του Σ. Σημειώθηκε εκ νέου ότι ο κος *** είναι πατέρας τριών ημεδαπών τέκνων, ηλικίας τριών, τεσσάρων ετών και πέντε μηνών, αντίστοιχα, γεγονός το οποίο, μεταξύ άλλων, ενίσχυσε την επιτακτική ανάγκη, αν μη τι άλλο, της άμεσης διευθέτησης του καθεστώτος νομίμου διαμονής του αναφερομένου στη χώρα προκειμένου να διευκολύνεται η επικοινωνία με τα τέκνα του, όπως αυτή οριοθετείται και διασφαλίζεται στο άρθρο 21 παρ. 1 του Συντάγματος αλλά και το άρθρο 9 του ν. 2101/1992 (με τον οποίο κυρώθηκε η από 20.11.1989 Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού), προς τη κατεύθυνση της διασφάλισης του συμφέροντος των τέκνων, του

δικαιώματος ανατροφής τους και του σεβασμού των οικογενειακών σχέσεων (άρθρα 3, 7 και 8 αντίστοιχα, του ίδιου νόμου)

Συνοψίζοντας, επί τη βάση των ανωτέρω επισημάνσεων και των ειδικών περιστάσεων που συνέτρεχαν στο πρόσωπο του κου ***, ο Συνήγορος του Πολίτη ζήτησε την εξεύρεση και πρακτική υλοποίηση της αναγκαίας λύσης, προς την κατεύθυνση της εξασφάλισης του καθεστώτος της νομίμου διαμονής του στη χώρα.

Ακολούθως, επεσήμανε ότι η στάθμιση των ειδικότερων συνθηκών που συντρέχουν στο πρόσωπο του αναφερόμενου, προκειμένου να διακριβωθεί εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις που τίθενται στις διατάξεις της παρ.2 του άρθρου 44 του ν.3386/2005 επαφίεται στην διακριτική ευχέρεια της διοίκησης καθώς και ότι πρέπει να αποφεύγονται με κάθε τρόπο τυχόν φαινόμενα εφαρμογής της διάταξης αυτής με σκοπό την καταστρατήγησή της.

Τέλος, η Αρχή διατύπωσε την εκτίμηση ότι, στη συγκεκριμένη περίπτωση, το σύνολο των προεκτεθέντων στοιχείων του αναφερομένου φαίνεται να καθιστά τη χορήγηση της αιτηθείσας λόγω άδειας πρόσφορη και ενδεικνύομενη λύση.

Α. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΝΕΡΓΕΙΩΝ

Σε απάντηση όλων των ανωτέρω και μετά την αποστολή του με αριθ. πρωτ. 6715.06.2.2/20.10.2006, υπενθυμιστικού εγγράφου, ο Συνήγορος του Πολίτη έλαβε στις 20.11.2006 το με αριθμ. πρωτ. Φ204992/21419/06 έγγραφο της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, (Β΄ Τμήμα Αδειών παραμονής) του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, με το οποίο πληροφορηθήκαμε ότι δυνάμει της με αριθ. πρωτ. 204992/10034/08.11.2006 απόφασης του Υπουργού, χορηγήθηκε στον ενδιαφερόμενο άδεια διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 44 του ν.3386/05, διάρκειας 6 μηνών, η οποία μπορεί να ανανεωθεί μόνο για έναν από τους λοιπούς λόγους του ν.3386/2005.

* _ * _ * _ * _ * _ *